

UDC 001.1

The 4th International scientific and practical conference “Science and education: problems, prospects and innovations” (December 29-31, 2020)
CPN Publishing Group, Kyoto, Japan. 2020. P 550-555 .

ISBN 978-4-9783419-5-2

УДК 005.3:373.5.091.114

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ОПОРНИМ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Попович Лідія Миколаївна

Науковий співробітник

Інституту педагогіки НАПН України

м. Київ, Україна

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-8231-8124>

Анотація: для організації ефективного управління опорним закладом освіти та їх філіями в умовах дистанційного навчання нами було розроблено та надано керівникам опорних закладів освіти рекомендації, які включають : мету, завдання, функції, основні напрямки та форми управлінської діяльності.

Ключові слова: організація управлінням закладом освіти, опорний заклад освіти, дистанційне навчання, віддалене навчання.

Annotation: for the organization of effective management of the flagship educational institution and their branches in the context of distance learning, we have developed and provided the leaders of the flagship educational institutions with recommendations, which include: goals, objectives, functions, main directions and forms of management activities.

Key words: organization of management of an educational institution, pivotal educational institution, distance learning, distance learning.

Аннотация: для организации эффективного управления опорным учебным заведением и их филиалами в условиях дистанционного обучения нами были разработаны и предоставлены руководителям опорных учебных заведений рекомендации, которые включают: цели, задачи, функции, основные направления и формы управленческой деятельности.

Ключевые слова: организация управлением учебным заведением, опорное учебное заведение, дистанционное обучение, удаленное обучение.

В умовах дистанційного навчання надзвичайно актуальною проблемою є організація управління опорним закладом освіти та його філіями, так як керівники таких закладів освіти приймають управлінські рішення віддалено, використовуючи різноманітні платформи, такі як: ZOOM, Viber, Classroom, які забезпечують якісний відеозв'язок із здобувачами освіти, а для контролю та поточного тестування ефективно використовують платформу clastime тощо.

Нами було досліджено, що використання Viber, FACEBOOK, You Tube, Online TestPad, Classroom, Classtime, Telegram та відеоуроки по телебаченню були найбільш доступними для керівників, педагогічних працівників та учнів в умовах достатнього матеріально-технічного забезпечення та наявності швидкісного інтернету.

Проте в частини експериментальних закладах освіти в умовах віддаленого спілкування та навчання учнів виникли проблеми: недостатне

матеріально-технічне забезпечення вихованців та педагогічних працівників комп'ютерною технікою, відсутність швидкісного інтернету, особливо в сільських учнів та багатодітних родинах (12 %); спостерігалася відсутність зв'язку з учнями, які не виходили на контакт із педагогічними працівниками з різноманітних причин (8 %); відсутність електронного документообігу, документації (щоденників, журналів) (25 %) тощо.

Вітчизняні вчені досліджували та аналізували проблеми організації управління опорними закладами освіти та філіями в умовах дистанційного (віддаленого) навчання та узагальнили основні виклики, з якими стикалися педагоги під час карантину (О.Онаць, М. Топузов, Л. Попович) [3] ; ефективності управління опорними закладами освіти в умовах децентралізації (Л. Калініна, М. Малюга) [2] ; стану управління опорними закладами освіти в умовах децентралізації та об'єднаних територіальних громад (ОТГ) (О. Онаць) [1] та ін. Проте рекомендації керівникам опорних закладів освіти щодо організації ефективного управління в умовах дистанційного навчання було висвітлено недостатньо.

Опорний заклад освіти – це юридична особа, яка забезпечує право наших громадян на здобуття повної загальної освіти, цей заклад покликаний створити комфортні та безпечні умови для здобуття якісних знань та підготовки учнів до самостійного життя. Також він має виховати українського громадянина – патріота, який буде захищати свою державу та родину, а також постійно дбати про розвиток країни, її економічне зростання та достойний імідж української держави у світовому просторі. Тому опорні заклади освіти та їх філії потребують якісного управління : кадрами, ресурсами, фінансами тощо, особливо в умовах віддаленого навчання.

Під управлінням опорним закладом освіти ми розуміємо, що це є соціально-педагогічна система, яка забезпечує розвиток освітнього процесу в закладі освіти відповідно до вимог наукового та соціального прогресу та реалізацію управлінських функцій таких як : планування, організація діяльності, координування, регулювання, мотивація, контроль, прийняття певного рішення тощо.

З метою організації ефективного управління опорним закладом освіти та їх філіями в умовах дистанційного навчання нами було розроблено та надано рекомендації керівникам опорних закладів освіти, філій, які включають : мету, завдання, функції, основні напрямки та форми.

Мета - створення умов для забезпечення особистісно-професійного розвитку керівників, педагогічних працівників, удосконалення педагогічної майстерності, для успішного вирішення завдань, які стоять перед керівниками сучасних опорних закладів освіти; створення комфортних умов для учнів, організація для них безпечного освітнього середовища для здобуття ними якісної загальної середньої освіти.

Завдання - підвищення рівня управлінської та професійної компетентності керівників, педагогічних працівників; методологічного, психолого-педагогічного і предметної підготовки, розвиток професійної компетентності: науково-методичної, інформаційної, комунікативної, аналітичної, проектної тощо. Формування інноваційної спрямованості

діяльності педагогічного колективу, яка виявляється в узагальненні, поширенні ефективного передового педагогічного досвіду роботи, який колеги можуть використовуватися у своїй практичній діяльності. Оволодіння *керівниками* закладів освіти, *педагогічними працівниками* сучасними видами діяльності такими як : моделювання, проектування, конструювання, прогнозування та ін., використання в практичній управлінській діяльності інноваційних педагогічних технологій, активних форм і методів навчання та виховання, вивчення, осмислення, практична реалізація нових навчальних програм, освітніх державних стандартів, надання науково-методичного супроводу педагогам у питаннях професійного саморозвитку, підвищення інформаційної культури педагогів, застосування у практичній діяльності інформаційно-комунікаційних технологій, науково-методичний супровід дослідницької, експериментальної, проєктної діяльності тощо. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів; оволодіння знаннями цифрової грамотності, використанням вихованцями пошукових систем, зокрема в Інтернеті тощо.

Основні напрями - управління: навчально-виховною роботою, науково-методичною роботою, діяльністю педагогічного та учнівського колективів; підвищення інноваційної, цифрової, компетентності педагогічних працівників, участь в інноваційній діяльності (дистанційно), інформаційно-методичний супровід педагогів у режимі онлайн, надання методичних рекомендацій (дистанційно), проведення засідань різноманітних комісій дистанційно; розвиток педагогічної творчості (участь у різноманітних фахових конкурсах (дистанційно).

Методи управління:

організаційно-адміністративні - система організаційних та розпорядчих впливів, спрямованих на досягнення мети: інструктування, нормування (навчального навантаження, застосування нормативно-розпорядчих актів) тощо;

педагогічні - науково-практичні конференції педагогічних працівників, інструктивно-методичні наради, семінари, диспути, вебінари, онлайн навчання, педагогічні читання, інформування у вайбер групі тощо;

соціально-психологічні - використання моральних принципів до педагогічної праці (відзначення подяками, грамотами, присвоєння педагогічних звань), створення комфортного психологічного клімату й творчої атмосфери, задоволення духовних потреб, встановлення соціальних норм поведінки, соціальних захист; методи формування суспільної свідомості, морального стимулювання, методи впливу на педагогічних працівників на основі використання традицій педагогічного колективу (посвячення молодого педагога, творчі звіти учителів), а також методи соціологічних досліджень (анкетування, інтерв'ювання, тестування, використання різноманітних соціометричних методик тощо), які дозволяють визначити рівень задоволення педагогічною діяльністю;

економічні - матеріальне заохочення, преміювання, підвищення заробітної плати педагогічних працівників за якісну роботу, шляхом проведення атестації, преміювання учнів за успішне навчання, перемоги в

олімпіадах, конкурсах-захистах наукових робіт учнів Малої академії наук, різноманітних предметних конкурсах.

Функції управління – включають розподіл обов'язків у сфері управління між керівником опорного закладу освіти, завідувачів філій, заступників, педагогічними працівниками та іншими працівниками закладів освіти.

Загальні функції – це планування, організація діяльності, координування, регулювання, контролю, мотивації, прийняття рішення тощо. У педагогічній діяльності є спеціальні функції управління – це права та посадові функціональні обов'язки керівника опорного закладу освіти, завідувачів філіями, їх заступників та педагогічних працівників; права та обов'язки учнів, інших працівників закладів освіти. Нами було *встановлено*, що керівники опорних закладів освіти отримали додаткові функції внаслідок децентралізованого управління, вони мають значно більше обов'язків, ніж керівники інших закладів. Саме керівник відповідає за якість освіти у навчальному окрузі, а не лише у своєму закладі освіти, але і у філіях; він відповідає за налагодження системи професійного розвитку педагогічних працівників округу.

Форми управління - координація зусиль педагогічних працівників, учнівського колективу для підвищення ефективної роботи над формуванням особистості учнів : активні та пасивні, інтерактивні, групові та індивідуальні, У практичній роботі в організації професійної діяльності педагогічних працівників широко використовуються такі форми роботи як : проблемні наради у режимі онлайн, моделювання та аналіз педагогічних ситуацій, спілкування та навчання педагогів на дистанції у вайбер групах; спілкування у скайпі, використання електронних журналів, щоденників, тощо.

В організації управління учнівським колективом в умовах віддаленого навчання використовуються такі форми роботи як : навчання з використанням платформ ZOOM, Classroom, скайп, вайбер, телеграм, електронна пошта та консультації в телефонному режимі, відеоуроки по телебаченню тощо.

Отже, для ефективного управління опорним закладом освіти та його філіями в умовах дистанційного навчання керівнику необхідно володіти інформаційно-комунікаційними технологіями, використовувати інноваційні методи та форми управлінської діяльності, які ми надаємо у наших рекомендаціях. У подальших дослідженнях необхідно розкрити аналіз змін, які відбулися в організації управління опорними закладами освіти, філіями в умовах віддаленого навчання.

Список використаних джерел:

1. Онаць О. М. [Стан управління опорними закладами освіти в умовах децентралізації та ОТГ](https://lib.iitta.gov.ua/713388/1/Onats_O.M._Anotov_rezultati_2018_st.222_223.pdf). Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2018 рік. Педагогічна думка, м. Київ, Україна. С. 222-223. [Електронний ресурс]. Доступно: https://lib.iitta.gov.ua/713388/1/Onats_O.M._Anotov_rezultati_2018_st.222_223.pdf.

2. Калініна Л.М., Малюга М.М. Ефективність управління опорними закладами освіти в умовах децентралізації. Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2019 рік. Педагогічна думка,

м. Київ, Україна. С. 221-223.
[Електронний ресурс]. Доступно:
https://lib.iitta.gov.ua/718790/1/%D0%9A%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BC_%D0%BC%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D0%B3%D0%B0%20%D0%BC%D0%BC.pdf.

3. Онаць О. М., Попович Л.М., Топузов М. О. **Виклики дистанційного навчання під час карантину в підручнику для керівника**. Проблеми сучасного підручника: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (електронне видання), 28-29 травня 2020 р., м. Київ, 28– 29 травня 2020 року, м. Київ, Україна. [Електронний ресурс]. Доступно: https://lib.iitta.gov.ua/721574/1/%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8_%D0%9E%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%8C_%D0%A2%D0%BE%D0%BF%D1%83%D0%B7%D0%BE%D0%B2_%D0%9F%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87.pdf.